

Inhoudsopgave voor de juridische vakken

De kandidaten moeten voldoende kennis hebben van de volgende juridische begrippen en (onderdelen van) rechtsdomeinen om in staat te zijn hun gebruik bij concrete beleids- en beheersproblemen te kunnen beoordelen.

GRONDWETTELIJK RECHT

1. De Belgische instellingen en de fundamentele rechten

De Belgische Grondwet: essentiële kenmerken; opheffing – onuitvoerbaarheid – interpretatie; hiërarchie van de rechtsnormen.

De federale overheid: de federale wetgevende macht (organisatie, wetgevend proces, bevoegdheden); de federale uitvoerende macht; de rechterlijke macht; het Grondwettelijk Hof en de administratieve rechtscolleges (in het bijzonder de Raad van State)

De gefedereerde entiteiten: De Gemeenschappen en de Gewesten: begrippen: identificatie en kenmerken; de wetgevende macht; de uitvoerende macht; de bevoegdheden; de normen (decreten, besluiten);

De verhoudingen tussen de verschillende entiteiten: bevoegdheidsconflicten: rol van het Grondwettelijk Hof; belangenconflicten; alarmbelprocedure; samenwerkingsakkoorden;

De vrijheden (noties): het beginsel van de gelijkheid voor de wet zoals het voortvloeit uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (art. 10-11 GGW); sociale bescherming (art. 23 GGW).

2. Europees recht

De instellingen van de Europese Unie: Parlement, Raad, Commissie, Hof van Justitie en Gerecht van eerste aanleg, Rekenkamer, Centrale Bank: bevoegdheden, samenstelling en werking (noties).

De verschillende normen: richtlijnen, verordeningen, omzetting in Belgisch recht; rechtstreekse werking; inwerkingtreding.

ADMINISTRATIEF RECHT

1. Overheidsdiensten

Afbakening van het administratief recht: voorwerp, grondbeginselen.

De organieke openbare dienst:

(a) kenmerken (oprichting, bijzonder juridisch regime: publiek recht – vennootschapsrecht – handelsrecht);

(b) beheerswijze:

- centralisatie: kenmerken, organisatie en werking (diensten van algemeen bestuur, administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie);
- deconcentratie;

- decentralisatie: kenmerken (afzonderlijke rechtspersoonlijkheid, organieke autonomie, territoriale en dienstgewijze decentralisatie); organisatie en werking (de gepersonaliseerde besturen, de overheidsinstellingen, de publiekrechtelijke verenigingen, de autonome overheidsbedrijven); administratief toezicht (beginselen); de onafhankelijke overheden (voorbeeld: de Hoge Raad voor Justitie).

2. **Overheidsopdrachten**

Wet van 17 juni 2016: toepassingsgebied en algemene beginselen; overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten; bekendmakingsregels; de offertes en de plaatsing, in hoofdorde: prijsbepaling en -onderzoek; selectie- en gunningscriteria; bijzondere bepalingen betreffende de offerteaanvraag en de aanbesteding; bijzondere bepalingen betreffende de onderhandelingsprocedure. De concessies (noties)

Het toezicht door de Raad van State en de gewone rechtbanken.

3. **Ambtenarenzaken en éézijdige administratieve handelingen**

Rechtsverhouding tussen de administraties en hun personeel: onderscheid statuut – contract; wetgevende en reglementaire grondslagen en bevoegdheid voor het vaststellen van het statuut;

De statutaire aanwerving: de algemene principes; indexatieregels.

De contractuele aanwerving: gevallen (wet Ambtenarenzaken van 22 juli 1993);

De aanduiding bij wijze van mandaat: kenmerken (KB van 29 oktober 2001 betreffende de aanduiding en de uitoefening van de managementfuncties in de federale overheidsdiensten.

Eézijdige administratieve handelingen:

- (a) Begrip en kenmerken: uitvoerbaarheid, “*privilège du préalable*”, ambtshalve uitvoering, principes van goed bestuur;
- (b) Inwerkingtreding: beginselen; terugwerkende kracht;
- (c) Beëindiging: opheffing, intrekking, vernietiging;
- (d) Administratieve geschillen: de beroepen (noties): beroep tegen administratieve beslissingen (willig beroep en georganiseerd beroep); de jurisdictionele beroepen (voor de rechtbanken en hoven van de rechterlijke macht (noties); voor administratieve rechtbanken met bijzondere bevoegdheden (noties); voor de Raad van State: beroep tot nietigverklaring: bevoegdheden en ontvankelijkheid; betwistingen met volle rechtsmacht; schorsing van uitvoering en kortgeding.

BEGROTINGSRECHT EN RIJKSCOMPTABILITEIT

1. Begrip, kenmerken en inhoud van de begroting

De grondwettelijke principes.

De wet van 22 mei 2003 houdende de Rijkscomptabiliteit:

- (a) Wettelijkheid: inhoud van de ramingen en draagwijdte van de begrotingsmachtiging;
- (b) Éénjarigheid en de verschillende kredietsoorten (variabele, limitatieve en niet-limitatieve kredieten; vastleggings- en vereffeningskredieten; provisionele kredieten);
- (c) Algemeenheid;
- (d) Eenheid;
- (e) Specialiteit;
- (f) Openbaarheid.

2. Het opmaken en de vorm van de begroting

Actoren; kalender; wijzigingen van de gestemde begroting: begrotingscontrole, bijkredieten, aanvullende kredieten, regularisaties, overdrachten.

Vorm van de begroting: algemene uitgavenbegroting, rijksmiddelenbegroting, algemene toelichting bij de begroting, programmawet, wet diverse bepalingen, begrotingsruiters.

3. De uitvoering van de begroting

Ambtenaren belast met de uitvoering van de begroting: ordonnateurs (begrip, categorieën); rekenplichtigen (begrip);

De begrotingsverrichtingen: de aanrekening van de ontvangsten en van de uitgaven: beginselen en modaliteiten; de vastlegging, de vereffening en de betaling van de uitgaven: beginselen en modaliteiten; de begrotingsfondsen en de variabele kredieten; de toewijzingsfondsen; de dotaties.

De controle:

- (a) De gecentraliseerde besturen: controle door het Rekenhof (noties), controle op de vastlegging van de uitgaven (noties), administratieve en begrotingscontrole (voorbeeld: KB van 20 mei 2022);
- (b) Instellingen van openbaar nut (noties): categorieën; controlemodaliteiten (wet van 16 maart 1954, KB 8 april 1954, van 5 augustus 1986 en van 3 april 1997); de toezichtsorganen van de bevoegde Minister en van de Minister van Financiën of Begroting; de beheers- en bestuursovereenkomsten;
- (c) Verschillen Inspectie van financiën – Rekenhof.

Literatuursuggesties:

Grondwettelijk recht (2^e editie), 2021, Stefan Sottiaux;

Overzicht van het Belgisch administratief recht (22^e editie), 2021, Jean Dujardin, Marnix Van Damme, Johan Vande Lanotte;

Belgisch Publiekrecht, 2015, Tom De Pelsmaeker, Geert Goedertier, Jurgen Goossens, Yves Haeck en Johan Vande Lanotte;

Draaiboek Overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid (zie <https://overheid.vlaanderen.be/draaiboek>)

Openbare financiën (7e editie), 2022, Frank Naert, Koen Algoed en John Crombez;